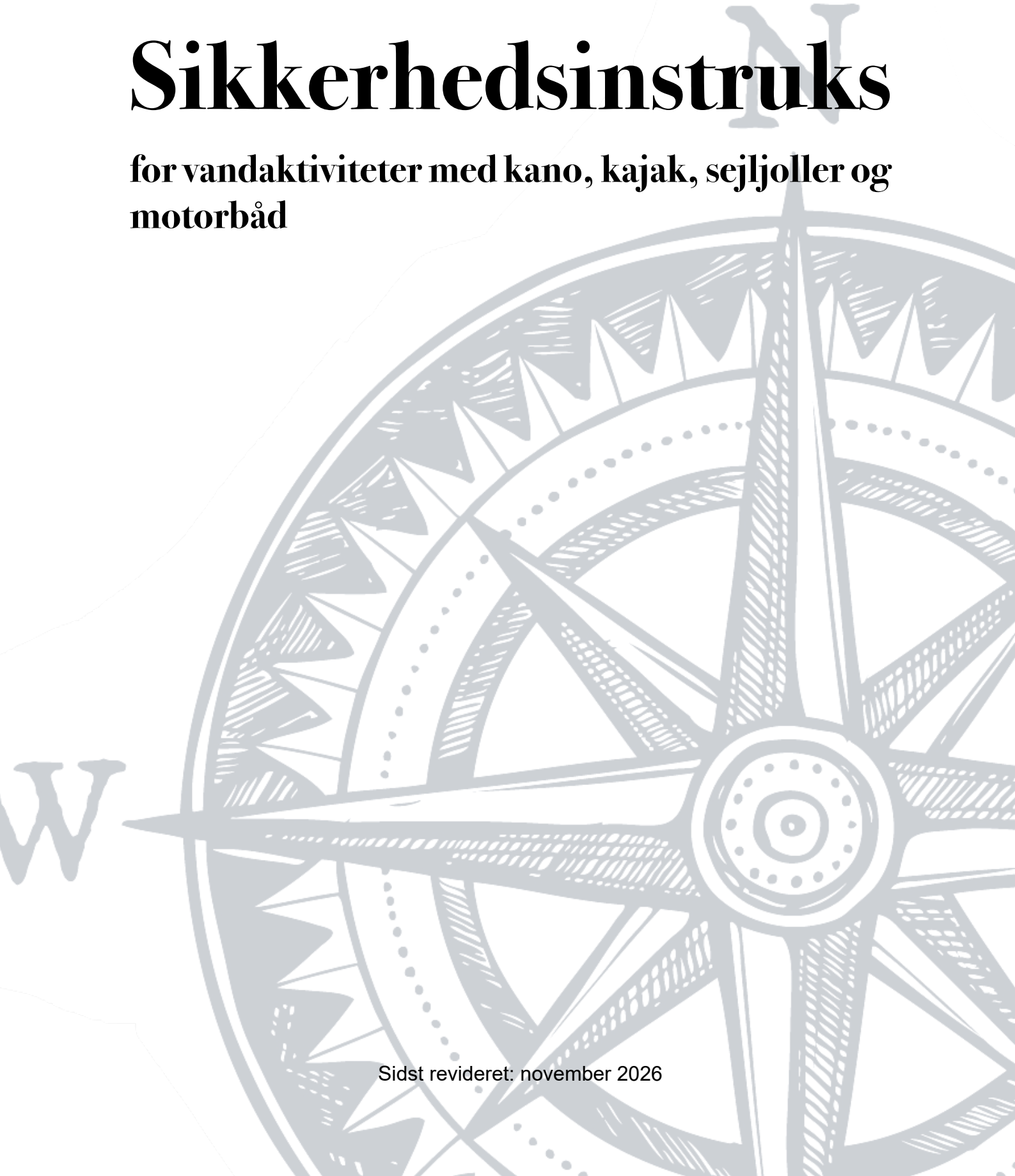
VEJLEFJORD Skolen

Sikkerhedsinstruks

for vandaktiviteter med kano, kajak, sejljoller og motorbåd

Sidst revideret: november 2026

Indholdsfortegnelse

1. Identifikation af rederen
2. Beskrivelse af sejladsaktiviteter
3. Identifikation af risici
4. Tiltag for at imødegå risici
5. Beskrivelse af fartøjer og udrustning
6. Besætningen og dens kompetencer
7. Operative forholdsregler
8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke
9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker
10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er lettilgængelig i tilfælde af en redningsaktion
11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start
12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker

1. Identifikation af rederen

Vejlefjordskolen
8721 Daugård
Tlf. 7589 5202

Skoleleder
Thomas Müller
Tlf. (arbejde) 7641 3132
Mobil 5131 2100
Email: tm@vejlefjordskolen.dk

2. Beskrivelse af sejladsaktiviteter

Sejlads med kano, kajak, meginjoller og motorbåd på nordsiden af Vejle Fjord mellem Tirsbæk (55°42'32" N, 9°37'52"Ø) og Træskohage (55°40'49" N, 9°44'49" Ø). Udgangspunktet for sejladsen er kysten ved skolens strand (55°42'36" N, 9°40'55" Ø). Ved skolens strand er et skilt med redningsnummeret: G 286.

Aktiviteterne forudsætter gunstige vejrforhold med en vandtemperatur på min. 10° C ved brug af våddragter eller 15°C uden brug af våddragter.

Som udgangspunkt må middelvinden ikke overstige vindstyrke 3 ved kanosejlads og sejlads med motorbåd, og ved kajaksejlads må vinden som udgangspunkt ikke overstige vindstyrke 4.

3. Identifikation af risici

Kano & kajak

- Kæntring med risiko for fyldt kano/kajak og mistede padler/mistet pagaj
- Hypotermi
- Drift
- Svømmefærdigheder

Meginjolle

- Mand over bord
- Kollisioner og grundstødning
- Kæntring med risiko for bordfyldt båd
- Hypotermi
- Drift
- Svømmefærdigheder
- Påsejling af andre

Motorbåd

- Mand over bord
- Kollisioner og grundstødning
- Kæntring med risiko for bordfyldt båd
- Hypotermi
- Drift
- Svømmefærdigheder
- Driftstop af motor
- Påsejling af andre
- Brand

4. Tiltag for at imødegå risici

Mand over bord fra meginjoller eller motorbåd

Alle ombord bærer godkendte redningsveste og skal alle sidde i båden så vægten er rimeligt fordelt under sejladsen.
Ved mand over bord udnævner skipperen eller bådføreren en af deltagerne i båden at holde udkig efter den ombordfaldne, mens båden hurtigt vendes for at komme til undsætning.

Kæntring med risiko for fyldt kano/kajak og mistede padler/ mistet pagaj

Alle deltagere er iført svømme- eller redningsvest under hele sejladsen. Ingen sejler alene, så der hurtigt kan komme hjælp, hvis en kano/kajak kæntrer. De andre kanoer skal sørge for hurtigt at opsamle drivende grej, og i øvrigt bistå med redning af kanosejlere i vandet og tømning af den kæntrede kano. Hver kajakroer sejler med en makker, der hjælper med at tømme og evt. opsamle mistet pagaj. Vi sejler tæt ved kysten, hvor eleverne hurtigt kan vade i land i tilfælde af kæntring.

Kollisioner og grundstødning

Der sejles som udgangspunkt i kendt farvand, hvor risikoen for grundstødning er minimal. Derudover holdes godt udkig ombord for at varsko om andre sejlende og deres aktiviteter.

Kæntring med risiko for bordfyldt båd

Synkefrit skrog. Man bliver ved båden og tilkalder assistance. Signaludstyr forefindes på båden. Meginjoller og motorbåd er udstyret med spande og øser til lænsning af bådene.

Hypotermi

Alle kajakroere / kanosejlere har våddragter på, hvis temperaturen er under 15°C. Derudover bedes alle tage ekstra tøj under våddragten, der kan isolere og

beskytte mod vind. På længere kanoture bedes alle deltagere tage ekstra tøj med i vandtæt pakning, så de kan få tørt tøj på i tilfælde af afkøling efter ufrivillig vandgang. Ved alvorlig afkøling skal der tilkaldes assistance, der kan hente den afkølede og give den nødvendige hjælp.

Med motorbåd bærer alle deltagere redningsvest. Eventuelle deltagere på vandski eller andre trukne redskaber bærer desuden våddragt. Motorbåden skal være udstyret med redningstæpper eller redningsposer, så afkølede personer kan behandles hurtigt.

Drift

Vi sejler tæt på kysten, hvor påvirkningen af vind og strøm ikke er så stor. Derudover er aktiviteterne oftest i pålandsvind, hvorved eleverne automatisk driver mod land og ikke ud på den åbne fjord. Er der voldsomme bølger eller kraftig vind sejles kun i pålandsvind og sejladsområdet begrænses (se pkt. 7).

Ved kanosejlads sejles der ikke på fjorden, når vindstyrken overstiger vindstyrke 3. Kajakkerne sejler ikke på tur, når vindstyrken overstiger vindstyrke 4, men vil kunne tage på vandet og blive omkring skolens strand til leg i bølgerne i hårdt vejr, hvis der er pålandsvind.

For motorbåd gælder det, at vi sejler med opmærksomhed på vindretning og vindhastighed. Ved vindhastigheder over vindstyrke 3 sejles der normalt ikke, medmindre der sejles langs kysten i læ.

Svømmefærdigheder

Alle kanoer skal være bemandet af et flertal af kanosejlere, der kan svømme. De kanosejlere, der ikke kan svømme skal sejle sammen med erfarne sejlere / svømmere, der har et skærpet ansvar for deres medpassagerer i tilfælde af kæntring.
Alle kajakroere skal kunne svømme.

Med motorbåd skal både besætning og deltagere kunne svømme minimum 200 meter. Personer, der trækkes efter båden på tubes, vandski o.lign. skal have våddragt og redningsvest på, samt kunne svømme.

Ved vandaktiviteter, der er åbne for alle, vil der være bemanding omkring aktiviteterne både på vandet og på land, der holder skarpt øje med de deltagende elever.

Driftstop af motor

Der forefindes årer og åregafler på båden.

Påsejling

Der gives instruks om, at svømme- og andre sejladsaktiviteter finder sted til luv side af badebroen, så båden i tilfælde af drift ikke driver ind i området med andre aktiviteter.

Ved mørkesejlads gøres brug af lovbefalet lanterneføring.
Der skal altid være to mand i båden og den ene er udkigsmand.

Brand

Der medføres brandslukker om bord på motorbåden.

5. Beskrivelse af fartøjer og udrustning

Kanoer

Aluminiumskanoer af mærket Osaigan. Kanoerne er forholdsvis stabile og kan tåle at blive fuldstændigt fyldt med vand uden at synke. Er typegodkendt til institutioner og udlejning.

Kajakker

Havkajakker af mærket Hasle Explorer samt havkajakker af mærket Rainbow Laser. Alle havkajakker er PE-kajakker. Ingen af kajakkerne er forsynet med ror. Hasle-kajakkerne er forsynet med skot agter og har et cockpit, der går helt ud til stævnen. I stævnen er der indsat flydeblære for at hjælpe med opdrift.
Rainbow Laser-kajakkerne er forsynet med skot både for og agter.

Meginjoller

Joller er bygget i glasfiber med flydetanke for og bag og 100 kg ballast af bly fastgjort til kølen i bunden af bådene for bedre stabilitet. Jollerne er CE-godkendt til sejlads med max. 4 personer ombord.

Motorbåd

En dobbeltskroget motorbåd af mærket Limbo 585. Båden er CE-godkendt til otte personer.

Tilhørende udrustning

Kano
Svømme- eller redningsveste (fortrinsvis Linder eller Helly Hansen, orange, lovpligtigt mærket med reflekser).
Dårlige svømmere bærer redningsvest.
Mindst 2 og gerne 3 padler til hver kano.

Kajak
Spraydeck (valgfrit)
Pagajer
Våddragter
Svømmeveste (Linder, orange eller blå/gul, lovpligtigt mærket med reflekser)
Line, der bindes fra pagaj til kajak

Meginjolle
Mast med forstag og fald til storsejl og forsejl
Sprydstage til storsejlet
Storsejl og forsejl med tilhørende skøder
To årer med tilhørende åregafler
Øse og spand
Anker med tilhørende kæde og fortøjningsreb
1-2 fortøjningsreb
Vandtæt tønde med indhold:
- Tågehorn
- Vandtæt walkie
- VHF-radio
- Førstehjælpskasse
- Pandelampe
- Ekstra batterier
- Kniv
- Kikkert
- Nødblus og nødraket
- Oversigt over farvandsafmærkninger og søvejsregler

Motorbåd
Påhængsmotor med 110 hk
To padler
Fastmonteret automatisk lænsepumpe
Signaludstyr
VHF-radio
Bådshage
Reservedunk med ekstra brændstof
Brandslukker
Redningsveste (Linder, orange, lovpligtigt mærket med reflekser).

6. Besætningen og dens kompetencer

Instruktørerne

Det er lovpligtigt for instruktører at tage førstehjælp med pensum i hypotermi hvert andet år, når man sejler med mindre fartøjer.

Henrik Jakobsen
Søfartsstyrelsens motorbådscertifikat og Efterskoleforeningens uddannelse som kanoinstruktør. Mange års erfaring som kanoinstruktør og tre års erfaring som motorbådsfører.

Patrick Hornsey
Søfartsstyrelsens duelighedsbevis for fritidssejlere samt SRC-certifikat. EPP2-bevis og havkajakinstruktør 1 fra Dansk Kano- og Kajakforbund. Mange års

erfaring med sejlads med kanoer og kajakker samt erfaring med kølbåd, sejljolle og motorbåd.

Øvrig besætning

Lærere
Lærerne er en blandet flok med forskellige erfaringsniveauer. Langt de fleste har dog en del eller sågar mange års erfaring fra spejder og skole, så de forstår de risici og vilkår, der gælder, når man er af sted på tur med en større flok elever. Der vil altid være en erfaren instruktør som leder for aktiviteten. Lærerne er med som hjælpere, der har til opgave at assistere med opsyn af gruppen og til at hjælpe med i tilfælde af kæntring og redning.

Elever
Eleverne er en blandet flok med meget forskellige alder og erfaringsniveauer. Som udgangspunkt vil størstedelen af flokken dog være uerfarne, hvilket skal tages med i overvejelserne, når bl.a. kanoerne bemandes og placeres i gruppen.

7. Operative forholdsregler

Retningslinier for deltagelse ved vandaktiviteter

- Alle deltagere under 18 år skal have godkendelse fra hjemmet til aktiviteten.
- Alle deltagere skal udvise ansvarlig adfærd i håndteringen af kanoer/kajakker og overfor andre deltagere.
- Alle deltagere skal respektere de retningslinier som gives af de ansvarlige og overholde alle aftaler. Ved brud på disse retningslinier vil tilladelse til vandaktiviteter blive nægtet.
- Retningslinier for sejlads med kanoer og kajakker:
- Der sejles altid parvis i kano/kajak, så ingen sejler alene.
- Al sejlads tilrettelægges under hensyntagen til vejrforholdene og deltagernes færdighedsniveauer.
- Kun kystnær roning med udgangspunkt i skolens strand.
- Anvendelse af våddragt er påkrævet ved temperaturer under 15°C - dog med en minimumstemperatur ved 10°C.
- Al sejlads tilrettelægges under hensyntagen til vejrforholdene og elevernes færdighedsniveauer.
- Ved kraftig vind eller hvis bølgegangen er voldsom begrænses aktiviteten til leg omkring badebroen og langs kysten ved skolens strand – dog altid i pålandsvind af hensyn til afdrift i tilfælde af kæntring. Dog sejles der ikke i kano, når vindstyrken overstiger vindstyrke 3.

- Ved vandaktiviteter, der er åbne for alle, vil der altid være instruktør og flere hjælpere med for assistere med opsyn og instruktion på vandet.

Retningslinier for sejlads med kano i åer og søer

- Der laves en sikkerhedsinstruks for den rute man sejler, samt deltagerliste.
- Der laves en deltagerinformation.
- Der sejles ikke på søer, når vinden overstiger vindstyrke 3, samt vandtemperaturen er under 15°C, hvis man skal langt fra bredden.
- Der sejles i altid grupper.
- Kanoerne bemandes, så der er erfarne kanosejlere i hver kano eller i det mindste som makkere til en kano. Ingen uerfarne sejlere må sejle alene uden opsyn fra erfarne sejlere. Sejlere, der har problemer med svømmefærdigheder sikres en plads i nærheden af de mest erfarne.
- Alle kanoer har ansvar for den kano, der er bag dem. Hvis kanoen bag dem er ude af syne, skal kanoen foran holde igen indtil den bagvedliggende kano igen er inden for synsvidde. Det kan ikke undgås, at kanoerne jævnligt vil opleve at miste øjenkontakten pga. åens bugtninger. Her handler det om situationsfornemmelse. Hvis den bagvedliggende kano ikke inden for få minutter viser sig igen, skal kanoen foran holde sig tilbage, indtil der igen er øjenkontakt og det kan konstateres, at der ikke er brug for hjælp.
- Kanoerne forrest og bagerst skal være udstyrede med kommunikationsmidler i form af mobiltelefon og evt. radioer, der sikrer, at der løbende kan orienteres om forholdene i gruppen.
- Alle kanoer udstyres med turbeskrivelse og turkort, der hjælper kanosejlerne med at orientere sig på ruten, så de bl.a. kan søge land de rigtige steder, hvis de mod alle odds skulle have forvildet sig ud af gruppen og frem ad ruten.

Sikkerhedsregler på tur for sejlads med kajakker

- Sejl aldrig alene.
- Medbring mobiltelefon i gruppen.
- Brug altid svømmevest.
- Brug våddragt.
- Hav altid telefonnummer til skolen og kostafdelingens vagttelefon med.
- Ro altid langs kysten og aldrig længere fra land, end I kan svømme med fyldt kajak.
- Sørg for at holde styr på kajak og pagaj i tilfælde af kæntring.
- Sørg for at komme i land med det samme.
- Sørg for at komme i ly og læ og undgå at blive kolde.

Retningslinier for sejlads med meginjoller

- Meginjollerne sejles altid med en ansvarshavende skipper omkring bådene, som har erfaring for sejlads med jollerne.
- Skipperen kan enten være ombord i en af jollerne eller i en medfølgende motorbåd.
- Der medtages max. 4 personer ombord på hver jolle medmindre der er kontakt til motorbåd på vandet. I så fald kan tages op til 5 personer i hver jolle.

- Det er bådførerens ansvar, at alle ombordværende og deltagere, der trækkes af båden, er nøje instrueret i sikker adfærd forud for aktiviteten.
- Det sikres at alle bærer redningsveste og at de er rigtigt spændt.
- Skipperen har en mobiltelefon med, som bæres i vandtæt pakning.
- Tjekliste over udstyr og dets tilstand udfyldes sammen med loggen før afgang. Det sikres at bådens sikkerhedsudstyr er der og er korrekt monteret (herunder padler, reservedunk, signaludstyr, bådshage og brandslukker m.m.).
- Der sejles altid med stor agtpågivenhed i forhold til andre vandaktiviteter i området.
- Under sejladsen skal alle sidde i båden sådan at vægten er rimeligt fordelt.
- Man må ikke stå op under sejladsen.

Retningslinier for sejlads med motorbåd

Før afgang

- Skolens motorbåd sejles altid af en ansat, der har den nødvendige uddannelse og erfaring, som rederen har godkendt.
- Det er bådførerens ansvar, at alle ombordværende og deltagere, der trækkes af båden, er nøje instrueret i sikker adfærd forud for aktivitetern.
- Det sikres at alle bærer redningsveste og at de er rigtigt spændt.
- Før afgang aftales der en udkigsmand, der holder øje med farvandet og eventuelle deltagere, der trækkes efter båden.
- Der kontrolleres for brændstofbeholdning og tages bestik af hvor lang sejltid der er til og indregnes en god sikkerhedsmargin.
- Bådføreren har en mobiltelefon med, som bæres i vandtæt pakning.
- Tjekliste over udstyr og dets tilstand udfyldes sammen med loggen før afgang. Det sikres at bådens sikkerhedsudstyr er der og er korrekt monteret (herunder padler, reservedunk, signaludstyr, bådshage og brandslukker).

Under sejladsen

- Der skal altid sejles med minimum 2 besætningsmedlemmer.
- Der sejles altid med stor agtpågivenhed i forhold til andre vandaktiviteter i området.
- Under sejladsen skal alle sidde i båden sådan at vægten er rimeligt fordelt.
- Man må ikke stå op under sejladsen.
- Sejladsens hastighed skal afpasses, så hverken båd, besætning eller deltagere, der trækkes efter båden, udsættes for unødvendig risiko.

8. Forholdsregler, som sikrer, at alle kan reddes ved ulykke

Kano & kajak

- Sejlads nær kysten - man kan let komme til land ved kort svømning / vadning i land.

- Altid sejle i pålandsvind - man driver automatisk mod land.
- Bemanding af kanoerne, der tager hensyn til den enkeltes færdigheder.
- Makker-ordning i kajakkerne, så der er altid en, som kan redde/undsætte/ alarmere.
- Redningsudstyr for kanoer: Alle sejlere er iført svømme- eller redningsveste.
- Redningsudstyr: Alle sejler iført svømmeveste samt monteret pagajline mellem kajak og pagaj.
- Mulighed for at tilkalde assistance: Mobiltelefon ved vandaktiviteten.
- Ved kano- og kajaksejlads på fjorden instrueres altid i redningsøvelse før afgang.
- Træning: Der laves sikkerhedskursus i svømmehallen i løbet af vinterhalvåret for klasser, der planlægger at tage på kanotur, så de fleste i en klasse har fået læring og praktisk information. Ligeledes træner kajakroerne om vinteren i redning og rul.

Meginjolle og motorbåd

- Alle bærer redningsvest.
- Båden er synkefri, så man kan kravle op på den selvom den skulle kuldsejle.
- Der er altid telefon og signaludstyr med, så der kan tilkaldes assistance.
- Der sejles kun når vandtemperaturen er over 10°C.

9. Forholdsregler, som sikrer, at der altid kan tilkaldes assistance ved ulykker

Mobiltelefon hos flere af arrangørerne, så der er flere, der kan være beskæftiget med at tilkalde assistance i tilfælde af fx dårlig mobildækning. Mobiltelefonerne bæres i vandtæt pakning.

10. Forholdsregler, som sikrer, at oplysning om antallet af personer om bord er kendt og opbevares i land og er lettilgængelig i tilfælde af en redningsaktion

Alle deltagere noteres i en logbog forud for sejladsen. Loggen opbevares på land ved afsejlingsstedet eller hos skolens personale, så personer på land altid vil kunne kontrollere forholdene i forbindelse med dagens sejlads, herunder personer på vandet og målet for dagens sejlads.

Logbog udfyldes med følgende oplysninger:

- Deltagere

- Afgangstidspunkt
- Rute
- Forventet hjemkomst
- Nummer på mobiltelefon, der tages med på turen

11. Forholdsregler, som sikrer, at der altid afgives sikkerhedsinstruktion til nye ombordværende personer inden sejladsens start

Alle deltagere instrueres i grundlæggende teknik, redningsprocedurer og forholdene vedrørende dagens sejlads før hver sejladsaktivitet begynder. Dernæst hænges beskrivelse af de gældende retningslinier for redning og generel sejlads (jvf. pkt. 7) op ved kajakcontaineren og på bygningernes opslagstavler, så de kan ses og repeteres i dagligdagen, ligesom alle fartøjer medbringer en lamineret kopi af instruksen, så den er lettilgængelig under hele sejladsen.

12. Forholdsregler, som beskriver, hvordan der følges op på utilsigtede hændelser eller ulykker

Utilsigtede hændelser

Ved mindre utilsigtede hændelser samles det involverede personale og evt. også repræsentanter fra ledelsen til en opfølgning på hændelsen og en evt. revidering af sikkerhedsinstruksen, hvis det skønnes nødvendigt.

Alvorlige hændelser / ulykker

Ved alvorlige hændelser / ulykker, orienteres elever, forældre og personale om hændelsens forløb og de tiltag, der er gjort i den forbindelse, herunder også tiltag for at hændelsen ikke gentager sig.

Revidering af instruks

Hvert år (forud for sejlsæsonens start) aflægges rapport til skolens ledelse om arbejdet med skolens sikkerhedsinstrukser, herunder om overvejelser i forbindelse med revidering af den gældende instruks.